

- et positivt resultat af forhandlingerne i Doha-udviklingsrunden, der gennem handelsliberalisering af miljøvenlige og ressourcebesparende teknologier bl.a. medvirker til at fremme bæredygtig udvikling og sikrer miljøkonventionernes integritet over for internationale handelsregler,
- internationale handelsaftaler, der supplerer de multilaterale WTO-aftaler, medvirker til en bæredygtig udvikling ikke mindst i større industrialiserede lande og nye vækstøkonomier i Asien og Latinamerika og fremmer Syd-Syd-handel, og
- et styrket internationalt samarbejde om beskætnings, der modvirker skadelig skattekonkurrence.«

(Forslag til vedtagelse nr. V 57).

Formanden:

Der er nu fremsat følgende forslag til vedtagelse: (*Se foran*). Dette forslag indgår herefter i forhandlingen.

Kl. 10.40

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Ja, igen har vi jo hørt alle de pæne og rigtige ord, og vi vil alle sammen det samme. Men hvad sker der med et land, hvad sker der med en virksomhed, som gang på gang ikke retter sig efter de pæne ord, hr. Jens Hald Madsen lige har sagt?

Er der nogen sanktioner i forslaget? Jeg kunne ikke høre det. Man kan jo godt sige »fortsat arbejde for«, sådan som jeg hørte, men det er ikke gået så godt, for vi ser jo urimelighederne ude på verdensmarkedet. Hvilke sanktioner foreslår regeringen og Venstre der kunne indføres over for dem, der konsekvent overtræder menneskerettighederne og forbuddet mod børnearbejde og ikke overholder de rimelige krav til miljøet? Hvad foreslår Venstre der skal ske over for de virksomheder og de lande, der ikke overholder reglerne?

(Kort bemærkning).

Jens Hald Madsen (V):

Først bliver jeg bare nødt til at minde ordføreren om, at hvis vi tager nogle af de lande, som nævnes i diskussionen om arbejdstagerrettigheder, og ser på, hvordan det var før den tid, de ikke havde frihandel og ikke var i vækst, hvad var det så for nogle vilkår, den lokale befolkning havde? Det var nogle kummerlige forhold. Men

det retfærdiggør selvfølgelig ikke, at internationale koncerner skal udnytte de muligheder, der er, bestemt ikke.

Der ligger efter min mening to elementer i forholdet. Vi kan se en tendens i f.eks. Kina, Mexico og Sydkorea til, at når man begynder at bygge en industrination op, vil man også gerne have anerkendelse i det internationale samfund. Man vil gerne derind, hvor vi andre er, men for at man kan komme det, kræver det god regeeringsførelse, og at man rent faktisk lever op til konventionerne og aftalerne i det internationale samfund. Det er den ene vej til at nå målet, og det skal ikke ske via sanktioner, men fordi de kan se det positive i, at de får medlemskab af klubben. Det er det ene element, og det andet er, at forbrugerne skal reagere mere og mere, hvis en virksomhed udnytter sine arbejdere rundtomkring, og boykotte produkterne.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Ja, det er jo fint at overlade hele ansvaret til forbrugerne og sige, at det er dem, der skal reagere. Men der er bare det problem, at forbrugerne jo ikke ved, hvordan tingene er produceret, for det står ingen steder. Man kan ikke finde noget nogen steder. En gang imellem kan pressen finde nogle oplysninger, som den kan viderebringe, så vi bliver klogere, men som forbruger ved man i almindelighed ikke, hvordan tingene er produceret.

Hvorfor er det sådan, at hvis vi overtræder konkurrencelovgivningen, kommer alle sanktionerne væltende ned over os, vi får bøder og alt muligt andet, og vi bliver truet med, at vi ikke kan sælge vores produkter til andre lande, men lige så snart det drejer sig om arbejdstagerrettigheder, er der ingen sanktioner? Hvorfor skal det være sådan, at det kun er konkurrencelovgivningen, der medfører sanktioner? Hvorfor skal der ikke være nogen sanktioner for overtrædelse af menneskerettigheder?

Kl. 10.45

(Kort bemærkning).

Jens Hald Madsen (V):

Det er simpelt hen ikke korrekt, hvad ordføreren siger, for det er sådan, at for at man kan få en frihandelsaftale, skal man overholde nogle helt specifikke regler, og hvis man ikke overholder dem, får det faktisk konsekvenser. Det er også sådan, at i forbindelse med at man kan blive ramt på grund af overtrædelse af konkurrence-